REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 156. Brașov, Joi 17 (30) Iulie 1908.

Monarchul și reforma electorală.

In niște momente, când în Turcia, statul, care până azi a trecut de cel mai înapoiat dintre statele mari europene noul regim constituțional, ajuns la cârmă în urma mișcării junilor turci, chiamă pe cetățenii statului la urna electorală, ca să-și eserciteze dreptul de a alege candidații pentru viitorul parlament, drept atârnător numai de condițiunea, ca cetățeanul să fi împlinit al 21-lea an al etății și să plătească cât de puțină dare, — face o impresiune abominabilă și de tot anachronistă, că în Budapesta și în Viena se ventilează cestiunea, ca viitoarea reformă electorală în Ungaria să fie bazată pe dreptul electoral al pluralității și pe alte condițiuni reacționare și imposibile. Și totuși lucrul se petrece în adevăr așa. In cestiunea reformei electorale ca și în alte mai multe cestiuni, Ungaria a ajuns să stea chiar și îndărătul Turciei.

S'a scris zilele acestea, că contele Andrassy ar fi prezentat monarchului proiectele sale de reformă electorală și că Maj. Sa ar fi denegat în mod hotărât și definitiv sancționarea lor prealabilă. Ziarul „Neue Fr. Presse“ publică acum o telegramă a corespondentului său din Budapesta, bine informat despre tot ce se petrece în sânul guvernului unguresc, care prezentă starea lucrului în alt chip. După dânsul n'a putut fi vorbă încă de o refuzare a aprobării proectelor de Maj. Sa, fiindcă încă nici nu i-s'au prezentat până acuma toate proectele de reformă, ci acestea vor fi supuse mai întâi unei desbateri în sânul guvernului unguresc. Din cele zise de corespondent, rezultă numai, că Andrassy a conferit cu Majestatea Sa până acuma mai de multe ori numai asupra principiilor conducătoare ale reformei electorale, ce o pregătește, și este de credință, că în ce privește aceste principii nu pot fi însemnate divergențele de vedere între monarch și ministru. De aici corespondentul foaiei vieneze, amic guvernului ungar și precum se vede și planului de reformă electorală al lui Andrassy, conchide, că n'ar fi temere, ca la toamnă cestiunea reformei electorale să nască încurcături și poate chiar o criză periculoasă.

Ințelegem punctul lui de vedere, dar nu putem înțelege, cum bătrânul monarh, care știe și simte cât de mult datorește popoarelor din Ungaria, ar putea să rămână nepăsator față cu planul ministrului Andrassy, de a introduce sistemul votului plural și de a face o împărțire a cercurilor electorale, îndreptată vădit contra Românilor și a celorlalte naționalitați.

Timpul ce ne desparte de punerea la ordinea zilei a cestiunei reformei electorale în camera ungară, va avea să aducă iarăș o deciziune de mare cumpănă în istoria desvoltării interioare a monarchiei. De se va întâmpla aceasta la Ischl, unde se zice, că se va prezenta mai târziu Andrassy cu toate proiectele sale electorale, sau în Viena, sau în altă parte, spre a solicita deciziunea Majestății Sale, este indeferent. Lucrul de căpetenie e, ca deciziunea însă-și să nu fie prejudițioasă drepturilor și libertății naționalităților din Ungaria.

Marele interes al acestora se concentrează deci în nizuința de a informa pe Suveran asupra adevăratei stări a lucrurilor și de a-l feri astfel de orice ademenire, ce ar putea să strice cauzei celor nedreptățiți.

Fatalitățile împrejurărilor au adus cu sine, ca nici azi noi Românii să nu avem oameni cu trecere la curte, cari să poată să-și desfășure acolo dorințele și temerile lor. Au știut bine Ungurii de la cârmă de ce s'au opus până azi la primirea măcar a Metropoliților noștri în șirul conzilierilor intimi (secreți) ai Majestății Sale, demnitate, ce dă persoanei ce o poșede, calitatea și putința de a se apropia mai ușor și imediat de persoana Monarchului.

Să sperăm că totuși Majestatea Sa nu va rămânea neinformat, cu privire la adevărata situație a celor mulți, ce până acum au fost scoși din cadrele constituției și că, condus de simțul de dreptate și de iubire către popoarele sale, va respinge a limine orice propuneri, ce nu mai corăspund veacului luminat de astăzi, îndrumând astfel reforma electorală pe calea dreaptă, ce singură poate asigura viitorul țării și al monarchiei.

»Deșteaptă-te Române.« După cum am anunțat și noi la timpul său, procuratura din Alba-Iulia a intentat proces mai multor domni și doamne române din Blaj, pentrucă cu ocazia unui bal au cântat »Deșteaptă-te Române«. După cum se anunță acum, senatul de acuză al tribunalului din Alba-Iulia după ascultarea splendidei pledoarii a d-lui dep. Dr. Maniu, a sistat procedura în contra acuzaților.

Alegerea patriarchului sârbesc. — Eri s'a deschis în Carloviț congresul bisericei sârbești, a cărui menire este alegerea noului patriarch. La congres a sosit și ministrul Günther, ca comisar regesc, fiind întâmpinat cu »Gotterhalte« și vorbiri din partea partidelor sârbești.

La scaunul de patriarch sunt 2 candidați serioși. Bogdanovics, candidatul guvernului ungar și Zmeianovics. In jurul alegerii este o mare încurcătură între partidele sârbești, cari încă nu s'au hotărât definitiv pentru nici unul dintre candidați, până eri, ziua începerii congresului. Se atribue mare rol lui Polit, care independent de partide, va avea, împreună cu cei câțiva partizani ai săi, vot decizător asupra alegerii.

Intre partide majoritatea în congres o are partidul radical, constătător din 40 membrii. Numărul tuturor membrilor congresului este de 80. 20 membrii aparțin partidului independist, iar restul membrilor va absta dela vot din causa lipsei unui candidat serios și demn la scaunul de patriarch.

Sârbii independiști sunt împărțiți în păreri. Sunt două tabere. Unii stau pe lângă episcopul Gruics, restul pe lângă Nicolics, care este cel mai vechiu episcop gr. or. sârbesc, care s'a abținut dela daraverile politice. Bogdanovici, candidatul guvernului, după știrile din Carloviț, nu se poate aștepta la mai mult de 4—5 voturi. Guvernul unguresc are cu toate acestea încredere, că regele va întări în orice caz pe Bogdanovics.

Partidul radical a ținut o conferință în vederea congresului, la care au luat parte peste 40 membrii ai partidului. Conferința a decis cu unanimitate, că toate voturile le vor da pentru candidatul Zmejanovics. Referitor la ordinea de zi a congresului au hotărât, că pretind în primul rând desbaterea ordinațiunii despre autonomie, care regulează cercul de competință al organelor administrative, stabilind marginile dreptului de supraveghere și a intervenției guvernului. Al doilea punct al ordinei de zi ar fi regularea salarelor preoțești; al treilea alegerea patriarchului. Conferința în fine a protestat contra cetirei rescriptului regal mai întâi în limba maghiară și numai după aceea a traducerei rescriptului în limba sârbească, spunând că rescriptul maghiar violează pactul maghiaro-croat.

In fața pretenziilor partidului liberal, guvernul susține, că chemarea congresului nu poate fi alta decât numai alegerea de patriarch. Combinând aceste știri și ținuta partidelor față de atitudinea guvernului, cercurile politice sunt informate, că actualul congres va fi disolvat sau amânat. Guvernul unguresc e de asemenea pregătit pentru amânarea congresului.

Un preot panslav contra limbei maghiare. Ziarele unguresți fac mare caz din purtarea vrednică și cuviincioasă a preotului evang. Ianoska din Lipto-szent-miklos spunând, că în zilele acestea și-a manifestat în mod curios »ura« în contra limbei ungurești. Ianoska, scrie »Kel. Ert.«, a fost vizitat în una din zilele trecute de câțiva teologi evang., cari cu această ocaziune l-au salutat pe ungurește. La salutul lor preotul a răspuns: »D-voastră nu vă pot sta la dispoziție, pentrucă, deși știți foarte bine slovăcește, totuși vorbiți ungurește. Știți bine, că în Lipto-St.-Miclăuș locuesc Slovaci«. Cu aceasta s'a despărțit de teologi.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din amintirile lui Barbă-Albă.

IV.

După absolvare, 1861.

(Urmare și fine.)

La 2 zile după aceea primesc în mod oficios dela pretorul din Veneția raport, în care îmi împărtășește, că nesuccezându-i a afla caii furați din curtea preturei, îmi trimite pe cei 4 arestanți pentru continuarea instrucției.

L'am ascultat pe Sasul păgubaș sub jurământ, că cei 4 cai aflați în grajdul lui Roșală, erau identici cu cei 4 cai ce i-s'au furat lui din grajd în noaptea penultimă a nopții în care am aflat caii. Că poate dovedi cu 50 martori, că acești cai, după acurata descriere, luată la Roșală, sunt tocmai ai lui etc.

Am ascultat inculpații. Ei erau trecuți prin mai multe focuri de cercetări de felul acesta, știeau mai bine decât mine chițibușurile și finețele cu cari își întocmeau apărarea. Toți au negat, că au furat Sasului caii. Munteanu, care s'a arătat ca proprietar al lor, îl făcea răspunzător pe Sas dacă nu se vor căpăta caii, și cerea cu stăruință să fie despăgubit. El mi-a spus, că să cerceteze cineva archiva lui, ce o avea acasă în Rotbav în crepăturile grinzilor. In a doua grindă va afla mai multe țiduli de târg și în partea extremă a grinzei, către pat, va afla 4 țiduli, ce le-a primit dela oficiul târgului din urmă, ținut în Prejmer, despre caii de pricină, cumpărați dela 2 oameni străini din târg, cari venind și arătând caii, oficiantul mi-a eliberat țidula de târg, în care e acurat descrisă coloarea, mărimea și etatea fiecărui cal.

Indată am scris la magistratul Brașovului o rechisiție, în care l'am rugat, descriind lucrul, să iasă îndată la fața locului în Rotbav să caute în grinda descrisă, archiva lui Ciric Munteanu, cele 4 țâduli, extradate de comisarul târgului din urmă al Prejmerului, și aflându-le dimpreună cu un atestat de moralitate despre Ciric Munteanu sen. și jun. extradat de comuna Rotbav și întărit și din partea magistratului Brașov, să mi le trimită cât mai îngrabă.

După vre-o lună de zile am primit dela magistratul Brașovului documentele cerute. Cercetând cele 4 țâduli de târg, am constatat că Ioan Munteanu alias Ciric din Rotbav, a cumpărat dela X din Y 2 cai, unul de 8 ani, 14 pumni de înalt, sur închis, ear altul de 7 ani murg deschis de 14 pumni, ear ceilalți 2 murgi de de câte 6 ani 14 pumni, ceeace întărește comisarul de târg prin extradarea acestor țiduli.

Atestatele de moralitate descrieau pe Munteanu sen. și jun. ca pe niște indivizi dintre cei mai periculoși pentru societatea omenească, volnici, nu fac deosebire între ce e al meu și al tău, bătăuși, așa că întreg satul duce frică de ei mai amar ca de județul din Brașov.

Tot mai încurcată devine cercetarea. Corpus delicti nu exista. Asemănare dintre descrierea țâdulilor cu adevărata fisionomie a cailor nu o mai puteam întreprinde spre a constata obiectivitatea, și astfel am trebuit să scriu la judecătorii nou numiți ai scaunului Csik-Szereda, să asculte pe presupușii vânzători ai cailor.

Inainte de a veni resultatul ascultărei în primăvara an. 1863 am fost permutat la Bran ca jude r. de cerc și astfel am scăpat de această uricioasă cercetare, care în toamna an. 1863 s'a sistat fără de a avea vre-un resultat.

Pe când eram advocat în Brașov, nu mult după începerea praxei, vine nevasta lui Ciric Munteanu și mă roagă să-le iau apărarea lui și a feciorului, cari într'o noapte din zilele trecute au omorât amândoi în curtea lor, pe întunerec, pe un jurat sas, cu o blană de lemn, lovindu-l în cap. Sasul, fără a avea poruncă, a cutezat a întra noaptea în curtea lui Ciric ca să stiricească nu care cumva are Munteanu vre-un cal de furat prin grajd sau sub șopron. Atunci Ciric simțindu-l a luat o blană și l'a tocat în cap cu așa putere de Sasul n'a mai zis nici măcar »mulțam«.

L'au osândit pe Ciric sen. pe 1 an și jumătate, iar pe fiul său pentrucă a luat asupră-și fapta și a mărturisit strâmb, că el a fost făptuitorul și nu tată-său, prin urmare pentru înșelăciune la o jumătate de an.

Făcându-și pedeapsa Ciric sen., l'am întâlnit în Râșnov la târg, zdravăn, voinic și cu voie bună.

Bucuria lui că m'a întâlnit. M'a rugat să merg cu el să bem un pahar de vin bun la un Român.

Era o zi de vară, ce te ademenește să beai un pahar de vin cu borviz Intrăm în odaia separată. Eram numai noi. Ciric poruncește o baterie (1 litru vin, 1 sticlă borviz). El voia să mă cinstească pe mine, că l'am apărat așa de bine, de a căpătat așa puțină pedeapsă. Povestind una și alta a repetat Ciric încă de vre-o 3-ori bateriile, mai venind 3 pretini.

Ean' spunemi D-ta acuma, — după ce a trecut atâta vreme de a întrat prescripția încât cauza nu se mai poate reasuma, iar eu te asigurez, că nu am de a face întrebuințare din ceeace îmi vei spune, numai să-mi spui drept, cum ai făcut de ți-ai putut câștiga țidulele de târg în privința celor 4 cai ai Sasului din Feldioara?

Hei nepoate!, îmi răspunde bătrânul râzând, voi domnii sunteți prea cuminte, câte-odată și prea proști. D-ta nici idee n'ai de organizația noastră, și nici nu o

Incidentul acesta, zice mai departe »K. É.«, a produs »senzație« în oraș, pentrucă, deși se știa că preotul Ianoska e panslav, el nu s'a arătat nici când »agresiv«.

Noi din parte-ne felicităm pe părintele Ianoska pentru lecția dată teologilor evangelici.

Partidele coaliției și reforma electorală.

»Neue Fr. Presse«, ce ne-a sosit astăzi, publică sub titlul de mai sus o telegramă din Budapesta (27 Iulie), în care se comunică, că la 3 August n. miniștrii ungurești vor veni toți la Budapesta la un consiliu de miniștrii. Pe lângă afacerile curente, miniștrii se vor ocupa și de cestiunile pendente politice, cari vor ocupa parlamentul de toamnă, între cari e ideia unei fuziuni a partidelor coaliției. reforma electorală, cestiunea băncii și altele.

Iși frământă mulți mintea, cum s'ar putea crea un *partid unitar guvernamental* prin *fuziunea diferitelor partide ale coaliției*, dobândindu-se astfel schimbarea regimului de tranziție într'un regim cu o majoritate durabilă. Aceasta se crede a se ajunge numai prin reciprocă înțelegere.

Următoarea problemă este aceea a *reformei electorale*, care, zice corespondentul, se află deja într'un stadiu foarte avansat al pregătirii. Toate proiectele de lege privitoare la această reformă sunt deja gata tipărite și împărțite numai între cei 12 membrii ai cabinetului. In afară de miniștrii, nimeni n'a putut să afle cuprinsul lui. In genere se crede, că contele Andrassy plănuește întroducerea unui *drept electoral plural*, în puterea căruia anumite persoane, cari plătesc o dare mai mare sau posed un grad de cultură mai înaltă, pot primi până la trei voturi (adecă să poată vota de 3 ori). Un vot capătă fiecare, care știe în vr'o limbă scrie și ceti și e de 24 ani. *Și noua împărțire a cercurilor electorale* e gata și toată reforma se află în stadiul, în care trebue să fie desbătute în consiliul de miniștrii, înainte de ce ministrul de interne va putea-o prezenta Majestății Sale pentru dobândirea sancționării prealabile. Monarchul cunoaște principiile conducătoare ale reformei electorale a lui Andrassy, din convorbirile repețite cu acesta, *dar reforma nu i-s'a prezentat încă în mod oficial.* Aceasta se crede, că se va întâmpla înainte de întrunirea dietei și se mai crede că contele Andrassy pentru scopul acesta va merge în persoană la Ischl, spre a discuta încă odată principiile, de cari a fost condus la opera sa.

Corespondentul spune apoi, că sunt de așteptat în această cestiune *contrasturi* în două direcțiuni: între *Monarh și guvernul unguresc* și *între diferitele partide ale coaliției.* Incât pentru coroană repețitele audiențe ce le-a avut până acuma contele Andrassy spre a-i raporta asupra planurilor sale de reformă electorală, n'au dat până acum nici un indiciu despre oarecari diferențe însemnate de opiniuni, cu toate-că *Monarhul va pronunța, firește, cuvântul decisiv numai când va cunoaște în total dorințele, ce se referă la reforma electorală.*

In dietă cestiunea aceasta va produce mari valuri, căci sunt unii, cari cred, că Andrassy merge prea departe, alții, cari îl vor crede prea puțin radical, apoi este o fracțiune destul de însemnată, care vrea să facă atârnător dreptul electoral dela cetirea și scrierea în limba maghiară.

Deci se prevăd *convulsiuni și momente critice*, dar astăzi încă nu se poate vorbi hotărât de *crize*, ce le va provoca cestiunea reformei«.

Conferința interparlamentară. A 15-a conferință interparlamentară se va deschide în anul acesta la Berlin, la 10 Septemvrie st. n. oara 10 dimineața în palatul parlamentului, și va dura până la 12 Septemvrie st. n. inclusiv. Ordinea de zi, fixată de cosiliul interparlamentar este următoarea: 1. Studiul cestiunilor ce ar trebui să fie tratate de a III-a conferință dela Haga, Raportor d. Bayer. 2. Discutarea soluțiunii dată de a II a conferință dela Haga. cestiunea arbitragiului obligator; Examinarea instituirei unui tribunal internațional permanent propusă de acea conferință. Propuneri noi relativ la arbitragiu. Mediațiunea obligatoare. Raportori, dnii Beernaert și Gobat. 3. Inviolabilitatea proprietăței private pe mare. Măsuri potrivite ca să o garanteze. 4. Instituirea unei Curți internaționale pentru a judeca prăzile maritime (les prises). 5. Revizuirea statutelor. 6. Alegerea membrilor cosiliului interparlamentar. 7. Raportul biroului interparlamentar. 8. Propunerea grupului italian de a se convoca viitoarea conferință la Roma, în primăvara anului 1911.

Principele de Bülow, cancelarul imperiului german, va lua parte la recepțiunea membrilor conferinței, adaogând totdeodată câteva aprecieri aprobatoare, relativ la scopul acestor conferințe. Grupul german organizează o serie de serbări în onoarea oaspeților străini. Orașul Berlin va oferi o recepțiune solemnă în localul primăriei. Dintre membrii consiliului interparlamentar fac parte și domnii C. G. Dissescu, fost ministru, senator. St. Cihoski, fost deputat și secretarul grupului român, dl Sc. Ch. Lahovary, fost deputat.

Evenimentele din Turcia.

Efectele suprimării censurei. — Nouă manifestațiuni. — Amnestia. — Reprezentanții puterilor străine și constituția.

Suprimarea cenzurei și noile evenimente au dat un imens avânt presei turcești. Tiragiul a crescut colosal. Publicul turcesc se bate pentru ziare și un număr se plătește până și împătrit.

Ziarele săptămânale *„Servetigunen“* și *„Mekteb“* au fost transformate în ziare zilnice. Mai multe alte ziare zilnice și-au anunțat apariția. Ziarul *„Sabah“* publică un foarte însemnat articol de fond prin care spune că nu trebuește acum să tindem la răsbunări pentru suferințe trecute, ci să lucreze în unire toți pentru viitorul Turciei. Sultanul, zice numita foaie, a suspendat constituțiunea timp de 30 ani pentru că țara nu era pregătită pentru a o avea. Ziarul »*Ikdam*« publică un articol entuziast despre suprimarea censurei și a poliției secrete. Ziarul »*Sabah*« spune că disprețul este o pedeapsă destul de mare pentru foștii spioni polițienești, iar suprimarea poliției secrete va aduce o economie considerabilă în budget.

*

Luni noaptea o mare manifestațiune a tuturor naționalităților a avut loc în fața guvernatorului din Pera. Marele vizir, mergând Luni la Poarta cu ministrul de externe, a fost la ducere și la întoarcere obiectul unor mari ovațiuni. Mulțimea voia să deshame caii și să tragă trăsura.

Suplimentele ziarelor turcești apărute Marți dimineața anunță că manifestațiunea de bucurie a populațiunei a produs în sufletul sultanului o mare satisfacțiune. Sultanul are dorința hotărâtă să aplice constituțiunea în litera ei și să vegheze ca ea să nu fie nici-odată știrbită din nici un motiv. Parlamentul va fi deschis la 1 Noemvrie.

*

Amnestia publicată se duce pretutindeni la îndeplinire cu grabă numai față de tinerii turci. In ceea-ce privește pe ceilalți prizoneri politici, exilați, fugari, nesiguranța domnește încă. In Macedonia, majoritatea deținuților politici creștini sunt în libertate.

*

Ambasadorii: Austro-Ungariei, Italiei și mai mulți însărcinați de afaceri ai ambasadelor și miniștrilor, au făcut vizită Porței primind asigurări, că constituțiunea va fi absolut aplicată. Pregătirile pentru alegeri au și început.

*

Cu privire la știrea apropiatei abdicări a sultanului, reprezentantul Turciei la Paris Musurus pașa a declarat următoarele unui ziarist: »Prin convocarea parlamentului, sultanul a dat o dovadă de marea sa înțelepciune. Prin acest act sultanul și-a câștigat pe deplin încrederea tinerilor turci și a tuturor mahomedanilor, dar în situația actuală nu văd nici un motiv pentru care sultanul ar trebui să abdice.«

In aceeași chestiune Ali-Haida-bey, fiul lui Midhat-pașa, a declarat următoarele: »In situațiunea actuală nu văd nici un motiv care ar îndemna pe sultan să demisioneze. O schimbare a urmașului la tron e cu neputință. In primul rând, dreptul la succesiunea tronului îl are Mehmed-Reșad-pașa, care e foarte iubit de către popor. Fiul favorit al Sultanului Burhan-Edin Effendi este al 14-lea la rândul urmașilor la tron. Dacă sultanul ar voi să-l numească pe dânsul ca urmaș al tronului, ar da *naștere unei mari revoluțiuni*«.

Anuarele școalelor noastre.

III.

„Ertesitvény a belényesi gör. kath. fögyimnáziumról, s a vele egütt egybekötött alsobb tanodákról 1907—8 tanévre. — Anuarul gimnazului superior gr. cat. și al școalelor elementare din Beiuș, pe anul 1907—8, publicat de Vasile Dumbrava, *director. Belényes. — Beiuș, 1908“. Pagini 152.*

(Fine.)

Pentru lărgirea cercurilor de cunoștințe a fost înființat — ca și în alte locuri — societatea de lectură »Samuil Vulcan«, formată de 85 membrii din clasa VII și VIII. Societatea a ținut 2 ședințe. Dintre lucrările literare (19), a fost premiată lucrarea »Asupra vieții și activității lui Iosif Vulcan«, cu 10 cor., din partea prof. conducător al societății, Dr. C. Pavel. Societatea are mai multe reviste românești, decât biblioteca profesorală; averea se urcă la 1862 cor.

In rubrica XI. »Notițe istorice din viața școlară a anului 1907—8« pt. 3, se zice din cuvânt în cuvânt despre »*Activitatea literară a profesorilor*«, următoarele:

»Prof. Radu Gedeon a scris mai multe articole literare și *politice* ca și *colaborator extern* al ziarelor »Ungaria«, »Alkotmány« și »Tiszántúl«.

Direcțiunea gimnaziului din Beiuș ar fi făcut mai bine, dacă ar fi eliminat din anuar acest pasagiu, care nu servește de loc spre onoarea și reputația corpului profesoral al gimnaziului din Beiuș. Dacă într'adevăr »activitatea *literară* a profesorilor« dela gimnaziul din Beiuș, se reduce la espectorațiunile și absurditățile politice, debitate de Gedeon Rezsö — pe vremuri Cupariu Rezsö — prin »Ungaria«, »Alkotmány« și »Tiszántúl« — atunci regretele noastre. Dealtfel într'un anuar *școlar*, nici n'are loc menționarea articolilor *politice*, scrise de Stan sau Bran.

Gimnaziul a fost vizitat în foarte multe rânduri de comisarii regești ai lui Apponyi, spre a se cerceta învățământul limbei maghiare.

Trecând la examene, amintim întâiu pe cel de maturitate. S'au supus 42 candidați, cari au obținut următorul rezultat: 3 eminenți, 5 cu bine, 26 simplu maturi, 4 avizați pe Septemvrie și 4 respinși pe un an. La examenul de gimnastică au fost premiați *25* elevi din toate clasele liceului, dintr'un fond adunat de particulari.

Gimnaziul a fost frecuentat de 421 școlari ordinari și 9 particulari; dintre aceștia au făcut examen 382 ordinari și 8 particulari.

Rezultatul exprimat în procente este: au corespuns 78·56%; au căzut din unul și 2 obiecte 15·8%; n'au corespuns 5·64%.

Pe lângă gimnaziu, anuarul cuprinde date statistice referitoare la școala elementară gr. cat., care după cum zice cronica, a intrat cu anul 1907—8 în o nouă eră. Școala, care era considerată nu ca o simplă școală poporală ci ca pregătitoare pentru gimnaziul din loc, a luat având înbucător, în urma dispozițiilor nouă ale ministrului de instrucție și a consistorului.

Școala elementară a avut 3 învățători, și 3 catecheți pentru școlari de altă confesiune. Școlari înscriși: 53, dintre cari depărtându-se 5, au rămas 48. Progresul în studii a fost mulțumitor.

După cum arata și titlul, anuarul cuprinde și câteva capitole ungurești. Ceva nou nu se spune în ele: se poate zice, că sunt numai rezumate pe scurt a câtorva capitole, românești: corpul profesoral, societatea »Samuil Vulcan«. Planul de învățământ, date școlare din 1907—8, etc.

I.

După trei ani.

Osămintele celor căzuți pentru apărarea și cucerirea Port-Arthurului, au fost îngropate în jurul fortăreței, într'o estindere așa de mare, încât polițiștii japonezi nu au fost în stare să scutească gropile de rapacitatea Chinezilor, cari și numai ca să scoată niște nasturi sau alt metal, stricau gropile, duceau cu sine tot ce avea oareșicare valoare, și depărtându-se lăsau oasele resfirate.

Pentru ca să poată mai bine să supravegheze trupurile celor căzuți, și din simțul lor național pentru cinstirea morților, mai ales a eroilor căzuți în lupte, la inițiativa generalului Oshima, Japonia a dispus să se facă o groapă comună pentru amici și dușmani, peste care să se ridice două monumente în amintirea tuturor celor căzuți.

Terminându-se toate, guvernul japonez a înștiințat guvernul rus, invitându-l totodată ca prin delegați să participe la desvălirea monumentului ridicat în memoria eroilor Ruși.

Serbarea aceasta a avut loc în 10 Iunie, cu o pompă care a emoționat nu numai pe cei prezenți ci și pe aceia, cari au cetit rapoartele despre cele petrecute.

Impăratul Japoniei a esmis pe generalul Nogi, iar Țarul pe generalul Gerngros și pe admiralul Massewich, ca să-i reprezinte. Delegaților ruși li s'a alăturat un număr mai mare de oficeri și simpli soldați, tot persoane cari au luat parte la apărarea fortăreței, dintre cari la câte unul îi lipsia un braț sau un picior, sau arăta urme de rane căpătate în luptă. Regimentul 39 al Japonezilor a dat onorurile militare. Steagul de tot sdrănțuit și pătat de sânge a fost închinat înaintea mormântului dușmanului de ieri, care de 2-ori a culcat la pământ pe stegariul japonez și a răpit pe un moment însuși steagul.

După consacrarea monumentului prin episcopul ortodox din Peking, reprezentanții ambelor popoare, doi câte doi, un rus și un japonez, urcară treptele monumentului, Rușii făcând mătănii, iar Japonezii plecându-se până la pământ. Nu se putea uita acea păreche, în care din partea japoneză a participat generalul Nogi, cuceritorul Port-Arthurului, simplu ca un simplu soldat. El părea a fi emoționat peste măsură. Poate în dosul acestui mormânt vedea icoana celor doi fii ai săi căzuți la asediul fortăreței. Emoțiunea a isbucnit, după ce închinarea delegaților terminându-se, ei s'au complimentat reciproc. Generalul Nogi, în locul strângerei de mâni oficioase și ceremonioase, prinse ambele mâni ale delegaților ruși și le scutură emoționat cu putere. Atunci generalul Gerngros smulgându-se din potopul acestor îmbrățișari, veni înaintea trupelor ce prezentau armele și, cu voce puternică strigă: Impăratul Japoniei și brava lui armată, hurrah!

Din gura celor prezenți a răsunat un întreit echo de hurrah! Ca răspuns generalul Nogi, apropiindu-se de generalul rus strigă: »Impăratului Nicolae, bravilor Ruși morți și soldaților, cari au apărat așa de bine patria lor, »banzai«!

Acest »banzai« prelungit un minut întreg, părea a fi semnul împăcărei sincere a Rușilor cu Japonezii, semn mai sigur decât ori și care tractat....

*

Așa se onorează inimicii din extremul Orient....

La noi monumentele celor căzuți sunt depărtate dela locul lor (monumentul Hentzi), iar colecta pentru ridicarea unui monument în amintirea lui Iancu este considerată ca crimă — deși dela timpul inimicițiilor au trecut nu trei, ci cincizeci ani!

R.

STIRILE ZILEI.

— 16 Iulie v.

Sinodul parohial dela birerica gr. or. a »Sfintei Adormiri« din Brașovul vechiu, a aprobat la 25 Mai a. c. cu unanimitate decisul comitetului parohial referitor la ridicarea salariului învățătoresc dela școala primară din Brașovul vechiu conform legei celei nouă școlare (artic. XXVII 1907). Acest decis are efect retroactiv pentru anul întreg școlar 1907—1908.

Lupte între maghiarii din Cleveland. Catolicii maghiari din Cleveland, scrie »Românul« din America, erau în ceartă cu preotul lor Bohem Carol, care la urmă

---

vei afla. Atâta îți pot spune, că noi aici în țara Bârsei avem 5 centre organizate, anume: 1. Prejmerul cu stupinele și filiala ei. 2. Rotbachul. 3. Vulcani. 4. Tohanul-vechiu și 5-lea Țințari. La târgurile din Râșnov, Codlea, Feldioară și Prejmer toți membrii din centrele de sus au să vie să se înțeleagă asupra furturilor întâmplate și ce au a se întâmpla și asupra rolurilor ce au a le urma fiecare. In aceste târguri se provedea fie-care cu țidule de târg. Așa eu în târgul Prejmerului de primăvară, mi-am câștigat *4* țidule de târg despre 4 cai ai Sasului, ce-mi propusesem să-i fur. Am întâlnit pe un soț care venise cu un cal la târg, nu însă, ca să-l vândă, care avea tocmai mărimea, părul și figura unuia din cei 4 ai Sasului. Ne înțelegem, mergem la comisar, arăt că am cumpărat calul, și-l rog să elibereze țidula. Comisarul în grabă se uită la cal, îl descrie și-mi extradă țidula. De calul lui neavând trebuință și l'a dus acasă. A doua, a treia și a patra cumpărătoare s'a întâmplat tot astfel, că pretini de ai mei au știut ce cai îmi trebue și aducându-i cu sine au simulat vânzarea. Provăzut cu cele 4 țidule la vre-o săptămână i-am luat caii Sasului și încă în noaptea aceea i-am dus prin păduri până aproape de Lupșa.

Asta este deslegarea ghicitoarei cu țidulele cailor, care, dacă un venețian cinstit nu îi fura, s'ar fi putut dovedi furtul și eu eram cu tovarășii mei ai dracului.

a fost mutat de către episcop și înlocuit cu unul Szepesy. Bohem însă nu s'a dus ci poartă luptă mai departe cu poporul. — Oamenii lui s'au luat la batae cu oamenii noului preot și în cursul luptei au spart ferestrile mai multora, între cari și la filiala ziarului de zi maghiar, »Magyar Naplap«. — A venit poliția, care cu multă greutate a făcut pace între maghiarii de pe Woodland Ave. Dar mânia și certele nu s'au potolit și ne așteptăm la alte minuni.

Despicarea unui munte. Cu data de 9 (22) Iulie i-se scrie »Drapelului« din Valea Almajului următoarele: La comunicatul făcut în »Drapelul« sub nr. 76 al anului acesta, sub titlul »Ruptură de nori în Caraș-Severin«, grăbesc a adauge următoarele: La timpul indicat, acolo, peste tot în părțile acestea, adecă Almaj și Craina, au fost mari vărsări de ape, ori mai bine zis ruperi de nori; ceea-ce s'a întâmplat însă deasupra de Corneareva în munții Carpați, la locul numit »Vârful lui Zgliber« este o adevărată minune. Numitul munte s'a despicat în două și partea despre sud-vest s'a prăbușit la vale, ducând cu sine o parte din pădurea ce-i sta înainte, sub poala muntelui, mergând lemnele în picioare cale de 3 -4 chilometri. Vă puteți închipui frica și spaima, ce a cuprins poporul, văzând cum vine pădurea la vale. Sub despicătura prăbușită s'a format 9 părae, ce curg spre vale; muntele prăbușit oprind apele a făcut o strânsură de ape cari nimicind piedecile puse și ducând cu sine lemne și petriș, nimiciră tot ce le-a stat în cale: fânațe, bucate, grădini de pomi, ce mai nainte erau niște fumseți și izvor de câștig, după vărsarea acelui potop au rămas acoperite sub bolovani la 2—3 metri. Paguba ce s'a făcut mai vârtors în interiorul Cornereva-Bogoltin, este foarte mare. Amintesc aci un incident norocos și adecă: unui țăran din Corneareva îi răpiseră valurile un coteț în care erau închiși mai mulți porci, și a fost dus cale de 3 chilometri; mergând omul în urma cotețului spre a vedea soartea porcilor săi, spre nespusa lui bucurie, aflà cotețul aruncat la uscat, și deschizând ușa, scoase porcii vii și sănătoși. La alte locuri s'au întâmplat însă și înecări. La Bogoltin pe o femee ajungându-o furia valurilor în moară a dus'o cu moară cu tot înecându-o. Peste toate acestea, desfacerea muntelui Zglivăr va rămânea o vecinică pomenire vorbitoare despre mânia lui Dumnezeu. Privind această minune și cugetând la puterea ce provocă ruptura prăbușită, vrând nevrând ești silit a exclama cu înțeleptul din scriptură »Mare ești Doamne, și minunate sunt lucrurile mânilor Tale! Acest fenomen rar în felul său, va procura geologilor material bogat spre judecare și iubitorilor de frumsețe sălbatică, un tablou de priveliște răpitoare, scrisă de degetul lui Dumnezeu.

Incasările statului român pe primele 3 luni ale exercițiului 1908, dela 1 Aprilie — 30 Iunie, au fost de 69 de milioane 501.698 lei, față de 61 de milioane 792,306 lei, din aceeiași perioadă a anului trecut, adecă cu un excedent în anul acesta de 7 709,231 de lei. Incasările pe luna Iunie 1908 au fost de 22.952.888 lei față de 20 milioane 164,376 lei din aceeși lună a anului trecut. In această din urmă cifră nu se socotesc încasările diferitelor Case și fonduri speciale, ale căror bugete au fost încorporate în bugetul general anul acesta și cari se ridică la 6 milioane 006,676 de lei.

O vorbă a Sultanului. Din Constantinopol se anunță, că înainte de a se hotărî să acoarde Constituția, sultanul a întrebat pe Kiamil pașa, ce să facă. Acesta nu putu să-i dea nici un sfat. Atunci sultanul să fi zis: »Dacă nici unul din voi nu e în stare să-mi dea sfat, atunci vă poruncesc să anunțați poporului, că am restabilit Constituțiunea«.

Dela universitatea din Iași. Ministrul instrucției aduce la cunoștința celor interesați, că la universitatea din Iași este vacantă catedra de astronomie și geodezie de pe lângă facultatea de științe. Candidații surt vestiți ca până la 1 Noemvrie 1909 să înainteze cererile lor însoțite de un memoriu în dublu exemplar asupra titlurilor și lucrărilor lor științifice. Tot la universitatea din Iași este vacantă și catedra de istorie și filologie antică și morală de pe lângă facultatea de litere. La facultatea de medicină din Iași este vacantă catedra de igienă. Candidații sunt anunțați că până la 15 Octomvrie 1909 să înainteze cererile însoțite de actele necesare.

Mulțămită publică. Tuturor acelora, cari cu vorba ori în scris au alinat durerea mea nespus de mare cu ocaziunea perderii ireparabile a scumpei mele soții, și cărora nu am avut destulă putință a le mulțămi, primească și pe aceasta cale cele mai ferbinte mulțămite cu asigurarea stimei și iubirei mele nețărmurite.*) *Corpadea*, la 12 Iulie 1908. văd. *Aureliu Hațiegan,* preot gr. cat.

Adunarea generală a acționarilor casei rurale. Din București se anunță, că Duminecă 20 Iulie c. va avea loc adunarea generală a acționarilor Casei Rurale, ce se va ținea la Banca Națională, pentru alegerea a trei membri în consiliul de administrație și a unui censor. D. A. Carp, ministru de domenii, se va întoarce în Capitală pentru acest scop.

Congresul esperantist din Bulgaria. La Șumla, în Bulgaria, s'a deschis congresul esperantist, la care iau parte și delegați ai esperantiștilor români. La Șumla s'a făcut o prea cordială și frumoasă primire delegaților români. La cuvântările în Esperanto ale dlor Harolambov, președintele ligei esperantiste din Bulgaria și loc. Silvestriev, a răspuns din partea delegaților români d. dr. Robin, inițiatorul mișcărei esperantiste din România și președintele grupului român, care a luat parte la congres.

Indieni revoltați. Indienii din statul Oklahama, — cari trăesc prin păduri, și nu sunt lăsați să iasă din ținutul lor, fiind păziți de soldați, — s'au revoltat zilele trecute, spunând că ei nu se supun legilor Americane, fiind ei băștinași aici, deci ei trăesc cum lor le place. In pădurea de lângă orașul Henrietha, Okla, — ei au ucis posturile militare, iar pe ceilalți i-au alungat. S'a trimis un regiment de infanterie în potriva lor.

Cea mai înaltă casă din lume. Fără îndoială, că cea mai înaltă casă din lume va fi aceea, care se construește acum la New-York, căci va avea nu mai puțin de 280 metri înălțime. Casa se construește pentru societatea »Equitable Life«, și va avea nu mai puțin de 62 caturi. Construcția principală va avea 34 de etaje, și înălțimea sa va fi de 148 de metri. Peste această clàdire, se va ridica un turn pătrat de 28 de caturi de 132 de metri. Arhitectura va fi în stil Renaissance și decorația va fi foarte îngrijită. Construirea acestei case va costa 50 de milioane de lei.

Un deposit de cărți și reviste românești în America. »Biblioteca Română, deposit de cărți, reviste și romane românești, córespondent de ziare, P. O. Box 45 Sta. D. New-York« ne anunță, că a deschis în New-York un Depozit de cărți și agentură de ziare, reviste, note musicale și tot felul de publicațiuni românești sub numele de »Biblioteca Română«.

Starea semănăturilor în România. Din telegramele venite la ministerul de interne, starea semănăturilor se prezintă bine în județele Tutova, Muscel, Tecuci, Tulcea, Botoșani, Romanați, Iași, R.-Sărat, Mehedinți, Neamțu, Brăila, Vaslui, Covurlui, Gorj, Dolj, Suceava. Secerișul grâului și al semănăturilor de toamnă e pe sfârșite. Porumbul, imașurile, fânețele, viile și pomii roditori se prezintă, — mai ales viile și porumbul, — în condițiuni bune, pe unele locuri chiar excelente în urma ploilor ce cad la timp. Grâul și orzul în județul Botoșani sunt slabe. In județul Tulcea se simte nevoie de ploaie, iar în județul R.-Sărat imașurile și fânețele artificiale sunt slabe. In acest din urmă județ recolta porumbului, care era compromisă s'a îndreptat. In județul Ialomița porumbul și meiurile sunt mediocre; se simte nevoe de ploaie. Din celelalte județe n'au sosit încă rapoarte în urma ploilor căzute, dar în întreaga țară semănăturile s'au îndreptat și promit o recoltă abundentă. In județele de Dunăre, Teleorman, Romanați, etc., producția grâului a fost foarte bună. »V. N.«

Numărul jubilar al „Gazetei“ se va expedia numai până la finele lunei *Iulie* stil v. cu prețurile stabilite pentru abonați și neabonați. De aceea Domnii, cari voesc să'l aibă, să bine voiască a grăbi cu trimiterea prețului. Venitul curat al numărului jubilar să știe că e destinat pentru fondul jubilar.

---

*) Scrisoarea cu aceasta „mulțămită“ s'a rătăcit și o am primit numai azi. — Red.

ULTIME ȘTIRI.

Carloviț, 29 Iulie. Sârbii, aparținători partidului autonom, întruniți din incidentul congresului, au părăsit banchetul, fiindcă n'au voit să aprobe toastul rostit în sănătatea bar. Rauch.

Reval, 29 Iulie. La prânzul de gală dat Luni seara pe bordul yachtului „Standard“ în onoarea președintelui republicei franceze, *Țarul* a ținut un călduros discurs, în care a zis între altele: „Șederea d-voastră în mijlocul nostru va avea de efect, — sunt adânc convins despre aceasta, — *că legăturile de inalterată pretinie unind Rusia și Francia să devină și mai strânse*, iar ferma hotărâre a ambelor țări amice și aliate de a rivaliza pentru menținerea și consolidarea păcei universale, va fi pusă din nou în relief.“

Președintele *Fallières* a răspuns: „Sunt fericit a confirma aci Majestății Voastre sentimentele de *statornică amiciție, cari unesc ambele noastre popoară.* Această alianță atât de fericit inaugurată pentru salvgardarea intereselor comune, primește prin lunga-i durată o prețioasă consacrare. Ea este în Europa o garanție a menținerei echilibrului și va continua să existe spre cel mai mare bine al Franței și Rusiei“.

Constantinopol. 29 Iulie. (Comunicațiune *oficială* a ziarelor turce). Comandantul corpului III *cerând amnestie pentru membrii bandelor diferitelor naționalități din cele trei vilaete,* cu condiția de a preda armele autorităților și de a se reîntoarce acasă la dânșii, deoarece convocarea Camerei a adus o desăvârșită concordie între diferitele naționalități și o fidelitate și supunere sinceră sultanului, *sultanul a acordat cererea cu condițiunile de mai sus.* Ziarul „Ikdam“ publică un articol care zice, că primul succes al constituțiunei este *pacificarea Macedoniei.*

Constantinopol, 29 Iulie. In urma meetingului ținut alaltăeri în fața ministerului de războї, o deputațiune a mers la marele vizir pentru a-i cere depărtarea diferitelor persoane prevaricatoare, între altele a ministrului marinei. Marele vizir a răspuns că aceste persoane sunt acoperite sub scutul constituțiunei; cu toate acestea ministrul marinei a fost destituit și înlocuit prin Halil pașa. Deputațiunile cerând amnestia generală, *marele vizir a anunțat că a primit iradeaua, care acordă amnestia generală tuturor condamnaților și deținuților politici, tuturor exilaților și consemnaților.*

Constantinopol, 29 Iulie. Ziarele turce anunță abia acum, că Sultanul a apărut în public Duminecă spre miezul nopței. *Sultanul deschizând el însuși fereastra s'a prezentat populațiunei* întrebând pentru ce venise mulțimea acolo. I-s'a răspuns din mulțime: Dorim să vedem pe Majestatea Voastră, pe care nu am văzut-o de treizeci și doui de ani, ceeace doream cu toții. Vă mulțumim de mii de ori că v'am văzut!

Padișahul a pronunțat următorul discurs: „Copiii mei, fiți liniștiți! Dela suirea mea pe tron am muncit pentru prosperitatea și salvarea patriei mele. Cea mai mare dorință a mea este buna stare a supușilor mei. Dumnezeu este martor, că de aci înainte viitorul este asigurat. Voiu lucra împreună cu voi! *Trăiți ca frații în libertate.* Sunt mulțumit de fidelitatea și de recunoștința pe care mi-o arătați. Duceți-vă acasă și liniștiți-vă“. Mulțimea l'a aclamat cu voiciune și în urmă s'a retras. Sultanul era înconjurat de marele vizir, șeicul Islam, Kiamil-pașa și Omer Rușdi-pașa.

Constantinopol. 29 Iulie. Toate organele Porței precum și celelalte organe de guvernamînt, *consideră ca sfârșită acțiunea reformatoare a Europei în Macedonia.* Fraternizarea dintre turci și greci continuă. In timpul manifestațiunei, care a avut loc în fața patriarchatului, un june turc a pronunțat un discurs. Patriarhul s'a sculat și l'a îmbrățișat.

Constantinopol, 29 Iulie. La Poartă se lucrează acum cu mare zel pentru alcătuirea legei electorale. In urma perzistenței tinerilor turci în cererea lor, Sultanul a destituit pe secretarul Izzet-pașa exilându-l la Damasc.

Hong-Kong, 29 Iulie. Un ciclon a pricinuit prăbușirea a numeroase case; șeapte vapoare s'au scufundat; două au fost scoase. Numărul morților nu este cunoscut.

Bibliografie.

„O rosă veștejită“ cu text nemțesc după Heine și românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce și pian. Prețul 1 coronă, plus 5 bani.

T. Lugojanu: „De ducă“, cor bărbătesc pe motiv poporal. Prețul 1 cor. plus 5 bani porto.

Intâiu Maiu romanță pentru voce și pian de *G. Fl. Freșmereanu*, dedicată d-nei Elena Dr. I. Mețianu. Prețul 1 cor. (Lei 1·20) plus 10 bani porto.

Imn festiv și *Hora dela Plevna* coruri mixte de *G. Fl. Preșmereanu.* Prețul 1 cor. plus porto 10 bani.

„Compassul Românesc“ de *N. I. Petrescu* partea I. și II. care conține și legea comercială. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu, Brașov. Prețul ambelor tomuri plus 3 cor. 20 bani porto.

Diverse.

Din viața intimă a Sultanului Abdul Hamid. Sultanul Abdul Hamid a devenit iar o persoană extraordinar de interesantă. De altmintrelea, Sultanul e cunoscut foarte puțin personal. Dintre Europeni, numai puțini diplomați intră în Yldiz Kiosk, iar dintre supușii lui câțiva funcționari aleși. Sultanul și Țarul sunt oamenii, de cari se poată mai anevoie apropia cineva. Garda personală albaneză a Sultanului e celebră. Fără învoirea ei nici un ministru nu pătrunde până la Sultan. Paza, care înconjoară pe Sultanl, constă din șase rânduri de oameni, de naționalități diferite, geloși unii de alții. Garda albaneză însă joacă rolul principal. Se spune că Sultanul însuși se teme de ea. Se zice că odată doi gardieni albanezi au tras focuri asupra lui în parcul Yldiz, din cauză că băgase în rândurile lor câțiva Muntenegreni. Se spune că n'a cutezat să pedepsească pe vinovați, ci le-a dat bani și i a trimis în patria lor.

Sultanul n'are o locuință hotărâtă. Petrecerea lui în Yldiz-Kiosk e totdeauna provizorie. După capriciu, sau din neîncredere, stă când în unul când în celalalt din cele treizeci de pavilioane ce-i stau la dispoziție în parcul Yldizului. Are puțină liniște și recreație. In unele nopți nu doarme mai mult de patru ore, pe un divan, iar mâncările uneori abia le atinge. Urmează cu credință prescripțiile coranului, care oprește vinul; Sultanul nu bea decât apă din fântâna Kiathane. Pe când era prinț, un țigan cu numele Aafidab îi prorocise că va ajunge la domnie, dacă va bea numai din această apă. Când s'a urcat pe tron, a răsplătit cu bani mulți pe acel țigan, iar pe fata lui a luat-o în harem.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Publicaţiune de concurs.

Pentru a îndeplini postul de vicenotar în comuna Orlat, devenit vacant în urma pensionării, — public concurs.

Cei-ce doresc a ocupa acest post, având cualificaţiunea notarială legală, au a-şi înainta cererile la subsemnatul oficiu până în **25 August** a. c. la oarele 5 p. m. şi anume aceia, care sunt în oficiu, prin acesta, iar care nu sunt în oficiu, prin autoritatea lor locală.

Cereri sosite după termin, neinstruate în med recerut, ori care nu sunt înaintate cu mijlocirea autorităţilor, — nu le voiu considera la candidare.

Salariul fundamental e 1000 cor. şi vicenotariului îi compet venitele laterale conform statutului de organizare a comunei.

Sĕlişte, în 20 Iulie 1908.

Primpretorul cercual:
Drăgits.

3—3.)

Casă de vênzare

Din causă de deces se vinde o casă situată în piaţă în Gioagiu de jos (Algyogy) în care se află o prăvălie cu mărunţişuri şi licenţă de cârciumărit. Informaţii se pot lua de la HERCZEG SAMU, funcţionar de bancă în Deva. [238,5—12.]

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori şi când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiu st. n. şi până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la óra 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu Bereczk şi Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Braşov la Zĕrnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4 16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9 46 séra.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiu la ó. 2·09 m. p. m
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Braşov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dim. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu şi Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4 55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oşorheiu şi Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra. (* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnesci la Braşov (gar. Bartolomeiu.

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulaţiune trenul direct Arad-Budapesta şi trenul accelerat de dimineaţă Braşov-Budapesta.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf, şi la Eremias Nepoţii.